

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Telefon: (06-1) 443-5573, Telefax: (06-1) 443-5733

BM telefon: 33-104, 33-140, BM telefax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1270/9/2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **B. G.** békéscsabai lakos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 117/2011. (IV. 27.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 5) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 6) Irattár

INDOKOLÁS

I.

B. G. békéscsabai lakos (továbbiakban: Panaszos) által 2010. július 06-án kelt panasz tartalma az alábbiak szerint foglalható össze.

A Panaszos 2010. július 4-én több társával együtt Budapestre készült a Jobbik Magyarországért Mozgalom egy bejelentett rendezvényére. Reggel 09:00 órakor indult a buszuk, hogy a rendezvényre időben odaérjenek. Röviddel az indulás után, Cserkeszőlő környékén rendőri intézkedés alá vonták őket. A buszt hirtelen fékezéssel kényszerítette megállásra az elé „kiugró” rendőr, amelynek következtében a Panaszos egyik társa beütötte a fejét az előtte lévő ülésbe, és fájdalmi miatt mentőt kellett hívni hozzá. Az igazoltatás közel két órát vett igénybe. A buszon utazók közül többen megkérdezték az igazoltatás okát, mivel nem tudták, hogy az miért vesz ilyen hosszú időt igénybe, amire később azt a választ kapták, hogy ez egy általános igazoltatás és körözött bűnözőket keresnek. Ezek után a Panaszos és társai meglepődve tapasztalták, hogy rajtuk kívül senkit nem állítottak meg ott tartózkodásuk alatt. Az adatok ellenőrzését követően elengedték a Panaszost és társait.

Nem sokkal később újból intézkedés alá vonták a buszt és utasait Kecskemét környékén, ahol a Panaszos előadása szerint motoros rendőrök és rendőrautók „kényszerítették le” a buszt egy benzinkút parkolójába. Itt újabb igazoltatást fogatosítottak az utaslista alapján. Az intézkedés indokaként az intézkedő rendőrök ismét általános igazoltatást és körözött bűnözők keresését jelölték meg (ismételten csak a Panaszos és társai között). A Panaszos megjegyezte, hogy rendőri azonosító és név az intézkedés során látható módon nem volt elhelyezve a rendőrök ruházatán, továbbá a személyi igazolvány mellett a lakcímkártyát is elkérték azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben az intézkedés alá vontak azt nem adják oda, tovább tart az igazoltatás. Az intézkedés körülbelül egy órát vett igénybe.

Egy óra múlva újra elindultak, majd a következő megyehatárt átlépve „szirénázó, száguldozó rendőri erők” állították meg a buszt Budapesten, a Nagykörösi úton. Itt már sehová nem tudták leállítani a buszt, így az út szélére kényszerítették őket. Mindenkit leszállítottak az autót védő fala és a forgalom közé, egy keskeny sávba. Az utasokat – beleértve egy 13 éves gyermeket – megmotozták, a buszt pedig átvizsgálták. A Panaszos állítása szerint a rendőri intézkedés durva, sértő módon történt. Előadta, hogy az egyik társát arccal a busznak állították és „szétrúgták a lábát a motozáshoz”. A Panaszos nem tartotta megalázonak az intézkedést, azonban sérelmezte az emberi méltóságuk, és szabad helyváltoztatásuk jogának megsértését. Többen szerettek volna vizet kérni a buszról, de senkit nem engedtek oda, a gyermeket sem. A Panaszos megjegyezte, hogy a napon legalább 35-37 °C volt, árnyékot nem találtak, és állítása szerint inni sem lehetett, valamint egészségügyi szükségleteiket sem tudták elvégezni. A Panaszos véleménye szerint indok nélküli igazoltatást követően a buszra sem szállhattak fel akármilyen módon, a busz hátsó ajtaját bezárták, mindenki csak az első ajtón mehetett föl, hogy „ne keveredjenek” az utasok. Az igazoltatás több mint egy óráig tartott, így az átlagos körülmények között 2-3 órás utat Békéscsaba és Budapest között 7 óra alatt tettek meg, élmük és vizük is alig volt, hiszen „csak” Budapestre készültek.

Panasszal kívánt továbbá élni az Erzsébet téri rendezvényen történt brutalitás miatt is. A rendőrség a békés, előzetesen engedélyezett rendezvényen álló tömegre rohant előzetes felszólítás nélkül és könnygázt alkalmazott, amelytől többen rosszul lettek. A Panaszos sérelmezi, hogy „érthetetlen módon és okok miatt” jogukat sárba tiporták.

A Panaszos összességében az alábbiakat kifogásolta:

- 1.) az igazoltatás jogszerűségét;
- 2.) megítélése szerint a rendőrök részrehajlóan intézkedtek;
- 3.) a ruházatának átvizsgálását;
- 4.) az intézkedés időtartalmának hosszát;
- 5.) állítása szerint, a lakcímkártyáját jogtalanul kérték el, a lakcímét nem rögzíthették volna a rendőrök;
- 6.) a rendőrökön a név és az azonosítószám nem volt látható;
- 7.) Kunszentmártonnál a busz megállítása céljából a rendőrök vészfékezésre kényszerítették a busz vezetőjét, mely miatt egy ember megsérült;
- 8.) egyes személyek nem kaptak vizet annak ellenére, hogy kértek;
- 9.) sérelmezte a Budapest Erzsébet téren tapasztalt rendőri brutalitást.

II.

Döntésem meghozatala során az alábbi rendőrségi dokumentumok és nyilatkozatok álltak rendelkezésre:

- a Panaszos 2010. július 06-án kelt beadványa, illetve 2010. szeptember 11-én kelt kiegészítő beadványa;
- az országos rendőrfőkapitány 2010. július 2-án kelt, 29000/17966/2010. ált. számú egyedi utasítása;
- a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőrkapitányság Rendészeti Igazgatója 2010. július 2-án kelt, 16000/2013/2010. ált. számú intézkedési terve és annak kiegészítése;
- a Kunszentmártoni Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. augusztus 18-án kelt, 16040-105/7-1/2010/P. számú jelentése;
- r. zászlós és r. őrmester 2010. július 4-én kelt, 16040/501430/2010/id. számú jelentése;
- a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság főkapitány helyettesének 2010. augusztus 23-án kelt, 03000-234-16/2010.ált. számú tájékoztatása;
- r. főtörzsőrmesterek 2010. augusztus 5-én kelt jelentése;
- r. főtörzsszászlós és r. főtörzsőrmester 2010. augusztus 4-én kelt jelentése;
- r. törzsőrmester és r. őrmester 2010. augusztus 5-én kelt jelentése;
- Budapest rendőrfőkapitánya 2010. július 1-jén kelt, 01000/24831/2010. ált. számú egyedi utasítása;
- a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály vezetőjének 2010. szeptember 2-án kelt, 01000/575172/2010/id. számú jelentése;
- r. törzsőrmester 2010. augusztus 16-án kelt, 01000/569930/2010/id. számú jelentése;
- a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály r. hadnagyának 01000/557791/2010/id. számú, 2010. július 4-én kelt jelentése;
- a BRFK által megküldött, a rendezvény helyszínén rögzített videofelvétel;
- a BRFK és a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság által megküldött igazoltató lapok.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratokból tényszerűen az alábbiak állapíthatók meg.

Az országos rendőrfőkapitány 2010. július 2-án kelt egyedi utasításával az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése, valamint a 44. § (1) bekezdése, továbbá a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati

Szabályzat) 39. § (1) és (2) bekezdése alapján az egész ország területére fokozott ellenőrzést rendelt el. A fokozott ellenőrzés a gyorsforgalmi úthálózatra, az egy és két számjegyű főutakra, valamint az azokkal párhuzamos utakra terjedt ki 2010. július 4-én 00:00 órától 24:00 óráig.

A fokozott ellenőrzés során a rendőri állomány az ország területén jogellenesen tartózkodók felderítése céljából mélységi ellenőrzést végzett, valamint a közlekedés biztonságának további javítása érdekében a járművek műszaki állapotát, a járművek forgalomban történő részvételének feltételeit, valamint a járművek vezetőit, azok vezetésre képes állapotát és vezetésre jogosultságát ellenőrizte. Ennek keretében igazoltatásokat, ruházat, csomag és jármű átvizsgálást hajtott végre.

Az egyedi utasítás indokolása szerint az elmúlt időszakban jelentősen megnövekedett az illegális határátlépések száma és emiatt indokolt a mélységi ellenőrzések fokozásával az integrált határellenőrzés hatékonyságának növelése. További cél a közlekedésbiztonság javítása, aminek egyik lehetséges eszköze a járművek és az azokat vezető személyek váratlan ellenőrzése. Közlekedésbiztonsági szempontból különösen nagy kockázatot jelentenek azok az autóbuszok, illetve autóbuszokat vezető személyek, amelyek, illetve akik nem felelnek meg a rájuk vonatkozó előírásoknak. Az ellenőrzéseknek elsősorban a 9 vagy több személy szállítására alkalmas járművekre kellett kiterjedniük.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatója 2010. július 2-án adta ki 16000/2013/2010. ált. számú intézkedési tervét a „Magyar Nemzeti Gárda” 2010. július 4-én, Budapesten megtartásra kerülő avatásával kapcsolatos megyei közlekedésrendészeti feladatok végrehajtására. Az intézkedési terv szerint a bíróság jogerős ítéletével betiltott Magyar Gárda alapjain szerveződött Magyar Nemzeti Gárda tagjainak fogadalomtételére 2010. július 4-én Budapesten, az Erzsébet téren kerül sor. Tekintettel arra, hogy ugyanebben az időpontban kezdődik a 15. Budapest Pride „melegfesztivál” is – amelynek szintén Budapest ad otthont –, az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) vezetője fokozott közlekedési ellenőrzés végrehajtását rendelte el.

Az intézkedési terv szerint a fő közlekedési utakon elsősorban a Budapest irányába haladó forgalom ellenőrzése volt a cél és az ellenőrzés során – az általános forgalom ellenőrzési feladatokon túl – kiemelt figyelmet kellett fordítani minden olyan gépjármű ellenőrzésére, amelyről a külsőségei alapján (zászlók, transzparensok, feliratok, a gépjárműben tartózkodók ruházata, stb.) feltételezhető volt, hogy az avatási ünnepségre utazik.

Minden igazoltatott személyt és járművet a körözési rendszerben ellenőrizni kellett, és az ellenőrzés tényéről minden esetben igazoltató lapot kellett kiállítani. Minden ellenőrzés alá vont jármű vezetőjével szemben alkoholszondás ellenőrzést kellett alkalmazni. A megyei rendőr-főkapitányság ügyeletének haladéktalanul jelenteni kellett, amennyiben feltehetőleg az avatási ünnepségre tartó gépjárművet, vagy ilyen gépjárművekből álló konvojok haladását észlelték az intézkedő rendőrök, illetve ezzel kapcsolatban rendőri intézkedés vált szükségessé. Fokozottan ellenőrizni kellett az említett fő közlekedési utak mellett lévő parkolókat, benzinkutakat, pihenő helyeket.

Az intézkedési terv 2010. július 3-án kelt kiegészítése a fentiekben túl előírta azt is, hogy az üzemképes forgalomellenőrző technikai eszközök használata ki kellett, hogy terjedjen a feltehetőleg a rendezvényre tartó gépjárművek, ilyen gépjárművekből álló konvojok dokumentálására is, továbbá az ilyen eszközök alkalmazásával „előjelző és információtovábbító” tevékenység végzése volt indokolt. A fokozott ellenőrzés parancsnoka részére haladéktalanul jelenteni kellett a feltehetőleg a rendezvényre tartó gépjárművek vagy ilyen gépjárművekből álló konvojok haladását, illetve azt, ha ezzel kapcsolatban bármilyen rendőri intézkedés vált szükségessé.

A Kunszentmártoni Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. augusztus 18-án kelt jelentése szerint a megyei intézkedési terv alapján az intézkedésben részt vevő r. zászlós és r. őrmester 2010. július 4-én 00:00 órától 12:00 óráig a 44. számú út 52-53 km szelvényében, Kunszentmárton külterületén hajtott végre forgalomellenőrző tevékenységet. A rendőrök az Rtv. 29. § és 30. § (1) bekezdése alapján, valamint az egyedi utasításban meghatározottak alapján intézkedtek.

A rendőri jelentés szerint az intézkedés 2010. július 4-én 11:20 órakor kezdődött a busz előírászerű megállásával, majd a jármű közlekedésben való részvételének ellenőrzését követően az abban utazó személyek igazoltatásával folytatódott. Az első személy adatait 11:27 órakor jegyezték fel, a számítógépes rendszerből történő lekérdezésére 11:36 órakor került sor, míg az utolsó személy adatainak rögzítése a manuális nyilvántartásban 12:09 órakor, lekérdezése pedig 12:50 órakor történt. A buszon 49 utas és a sofőr tartózkodott, így egy személy igazoltatása és adattárból lekérése kevesebb, mint 2 percet vett igénybe. A számítógépes rendszerből a lekérdezések folyamatosak voltak, ennél rövidebb idő alatt nem volt lehetséges végrehajtani az ellenőrzést. A keletkezett igazoltató lapokat a törvényes határidőn belül megsemmisítették.

Az intézkedés során a rendőrök a szükséges tájékoztatáson felül nem beszéltek senkivel, az igazoltatáshoz nem fűztek hozzá semmit, az utazóktól kérték, hogy az igazoltatásról ne készítsenek felvételeket, aminek az érintettek eleget is tettek.

Az első intézkedést foganatosító r. zászlós és r. őrmester 2010. július 4-én kelt jelentése a fentiekén túl az alábbiakat is tartalmazta: az autóbust 11:20 órakor vonták intézkedés alá, a rendőri karjelzést a megállásra 150-200 méter távolságból adták ki. Az autóbusz vészfékezés, vagy hirtelen megállás nélkül, biztonságosan meg tudott állni úgy, hogy forgalmi akadályt nem képezett, mások közlekedésének biztonságát nem veszélyeztette. Az intézkedés során megkereste őket az egyik utas azzal, hogy a hirtelen fékezés miatt beütötte a fejét, és fájlalja. Az intézkedő rendőrök mentőt hívtak hozzá, akik megvizsgálták, és megállapították, hogy sérülése nincs. A busz vezetője elmondta, hogy a karjelzést megfelelő időben kapta, és biztonságosan meg tudott állni.

A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BKMRFK) főkapitány helyettese 2010. augusztus 23-án kelt tájékoztatása szerint a BKMRFK Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztálya a megye területére kiterjedő fokozott ellenőrzés végrehajtását rendelte el 2010. július 4-én 00:00 órától 24:00 óráig, az országos rendőrfőkapitány egyedi utasítása alapján.

A fokozott ellenőrzés végrehajtásában – amely az autóbuszok, 9 vagy több személy szállítására alkalmas járművek ellenőrzésére, valamint a jogellenesen belföldön tartózkodó személyek kiszűrésére irányult – a BKMRFK állományából 45 fő vett részt.

2010. július 4-én 13:30 órakor az M5-ös autópálya 91 km-nél található parkolóban az ellenőrzésben részt vevő állomány tagjai megállítottak egy Mercedes típusú autóbust, és ellenőrizték az azon utazó személyeket. Az intézkedés végrehajtásában – annak mihamarabbi befejezése céljából – 10 fő rendőr vett részt. Az autóbusz utasaival szembeni intézkedés 14:30 órakor befejeződött, ekkor az autóbust továbbengedték.

A helyszínen szolgálatot teljesítő állomány tagjai eleget tettek az Rtv. 20. §-ában foglalt kötelezettségeiknek, az évszaknak megfelelő szolgálati egyenruhában látták el a szolgálatot, amelyen azonosító jelvényt, valamint névkitűzőt viseltek. Az intézkedést a jogszabályi előírásoknak megfelelően hajtották végre.

A rendőri jelentés szerint, az intézkedés alá vont személyek csak többszöri felszólításra adták át a személyi igazolványaikat és többször hangoztatták, hogy mást nem kötelesek átadni, ezért a lakcímüket igazoló hatósági igazolványukat nem adják át. A jelentés

szerint az intézkedő rendőrök az igazoltató lapokon a lakcímetek azoknál a személyeknél rögzítették, akik ezt az információt – erre irányuló külön kérés nélkül – önként közölték.

Az igazoltató rendőrök rendszeresített motoros védőruházatban voltak, szolgálati ruházatukon elhelyezték jelvényüket, állományjelzőjüket, rendfokozati jelzésüket, valamint az állományjelző alatt a rendszeresített tépőzáras jelvényt is. Elmondásuk szerint az intézkedést a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kulturáltan hajtották végre. Az igazoltatást végző r. főörzsőrmester nevét, rendfokozatát, illetve jelvényt is megkérdezte meg, azt a rendőr megmondta, illetve ruházatán meg is mutatta.

A r. törzssászlós és r. főörzsőrmester 2010. augusztus 4-én kelt jelentése az esettel kapcsolatban a fentiekben leírt releváns információkat tartalmazta, új adatot az intézkedésre vonatkozóan nem tartalmazott.

A r. törzsőrmester és r. őrmester 2010. augusztus 5-én kelt jelentése szerint 2010. július 4-én 06:00 óra és 18:00 óra közötti időben fokozott közlekedésrendészeti akció keretében gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el, megkülönböztető jelzésekkel felszerelt szolgálati gépkocsival. Ennek során 12:30 óra és 14:00 óra közötti időben a 44-es számú főúton végeztek mozgó ellenőrzést, majd ezt követően az 54-es számú főúton folytatták szolgálatukat. Már a 44-es számú főúton előttük haladt a későbbiekben rendőri intézkedés alá vont autóbussz. Az autóbusszal szemben ekkor rendőri intézkedésre még nem került sor, csak akkor, amikor a mozgóellenőrzés során, kb. 13:45 óra körüli időben azt észlelték, hogy az 54-es számú főút és a M5 autópálya felhajtójánál található MOL üzemanyag-töltő-állomás parkolójánál az autóbusszt motoros rendőrök megelőzték, és az 54-es számú főútról leterelték a benzinkút parkolójába.

A buszon 50 fő tartózkodott, valamennyi személyt igazoltatták és priorálták. Az igazoltatás törvényi alapja az Rtv. 29. § (1) bekezdése volt. Az intézkedés során a busz sofőrje önként átadta a busz menetlevelét, valamint az ő személyi okmányjaival együtt az utaslistát. A kapott lista alapján valamennyi utast igazoltatták, az okmányok visszaadása is ennek felhasználásával, a nevek felolvasásával történt.

A szolgálat ellátása során a jelentést tevő rendőrök az évszaknak megfelelő szolgálati öltözetben voltak (rendszeresített fehér ing, nyári pantalló, az előírt kényszerítő eszközök, azonosító jelvény, névkitűző). Az ing felett láthatósági átvetőt viseltek, ez alatt volt az azonosító jelvény és a névkitűző. J. R. r. őrmester a láthatósági átvetőn kitézte a hímzett névkitűzőt és a rendfokozati jelzést, kérésre meg is mutatta a névkitűzőjét. Egyebekben az igazoltatás alá vont személyek az intézkedő rendőrök nevét, rendfokozatát, jelvényt is megkérdezte meg, azt a rendőr megmondta, illetve ruházatán meg is mutatta.

Budapest rendőrfőkapitánya 2010. július 1-jén kelt egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest teljes területére 2010. július 4-én 00:00 órától 24:00 óráig, az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése, illetve a Szolgálati Szabályzat 73. § (6) bekezdése és 103. § (11) bekezdése alapján. Az egyedi utasítás szerint a rendőri állomány feladata volt a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérni a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat, megakadályozni az esetleges jogsértések kialakulását. Annak során az utasítás végrehajtásába beosztott rendőri állomány számára szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálásokat írt elő az Rtv. 13. § alapján, továbbá azt, hogy közreműködjön a rend helyreállításában, és jogsértés esetén hajtsa végre a szükséges intézkedést.

Az egyedi utasítás indokolása azt tartalmazza, hogy egy magánszemély a főváros V. kerületében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulási tér – Andrassy út – Bajcsy-

Zsilinszky út – Hajós utca útvonalra 2010. július 4. napjára demonstráció megtartását jelentette be, amely rendezvényen jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható. A demonstratív tömegrendezvény biztosítása, illetőleg a gyülekezési joggal élők és a járókelők biztonságának garantálása érdekében a főváros területén indokolt volt a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése.

Az indokolás utal továbbá az Rtv. 30. § (3) bekezdésére, mely szerint a Rendőrség „a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja”.

A Szolgálati Szabályzat 73. § (6) bekezdése alapján a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó, illetve más jelentős rendezvény helyszínén csapaterőnek a biztosításban való részvétele esetén azt a területet, ahová a belépők fokozott ellenőrzése kötelező, a rendőri szerv vezetője határozza meg. Az indokolás leszögezi, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az állam kötelessége az alapvető jogok tiszteletben tartása, mely nem merül ki abba, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az érvényesülésükhöz szükséges feltételekről. Ebből is következik, hogy a hatóságnak szükség esetén akár erő alkalmazásával is biztosítania kell a jogszerűnek tartott gyűlések lebonyolítását, illetőleg meg kell akadályoznia, hogy azt mások megzavarják.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály vezetőjének 2010. szeptember 2-án kelt jelentése szerint 2010. július 4-én az intézkedő rendőrök bevetési csoportba szervezve láttak el szolgálatot Budapest területén. Budapest Rendőrfőkapitánya a biztosítási feladattal összefüggésben fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest területére.

A Rendész-201-es hívóval szolgálatot teljesítő bevetési csoport valamint a Rendész-203-as hívójú csoport 15:00 óra körül azt az utasítást kapta a BRFK Biztosítási Törzsetől, hogy vonjon intézkedés alá egy autóbust, amelyen a jogerősen feloszlott Magyar Gárda (vezetőiben, céljaiban, felépítésében megegyező) utódjának tekinthető Magyar Nemzeti Gárda tagjai utaznak. Az intézkedés során ellenőrizni kellett azt is, hogy a rendezvényre tartók bármilyen közbiztonságra veszélyes vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt birtokolnak-e. Arról nem volt tudomásuk, hogy az autóbust korábban már intézkedés alá vonták, ilyen jelzést a biztosítási törzs nem adott.

A Budapest XIX. kerület, Nagykőrösi úton a korábban már a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály beosztottjai által megállított és intézkedés alá vont autóbusz utasait a kapott utasítás alapján igazoltatták, ruházat- és csomag átvizsgálást, illetve az autóbuzson járműátvizsgálást foganatosítottak. Tekintettel arra, hogy az igazoltatásokat követő prioritások, valamint a jármű- és csomagátvizsgálások következtében további intézkedések nem váltak szükségessé, a járművet utasaival együtt az intézkedés végeztével útjára bocsátották, az intézkedésről írásos jelentést nem készítettek.

A rendőrökkel közölt utasítás szerint a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály beosztottjai ellenőrzés alá vontak egy autóbust, de a buszon utazók létszáma szükségessé tette azt, hogy a rendőri erők létszámát növeljék. Megérkezésükkor az autóbuzs utasainak egy része már a busz melletti járdaszakaszon volt. Az intézkedés megkezdésekor a r. főtörzsszázlós (mint az egység parancsnoka) közölte nevét, rendfokozatát, beosztási helyét, azt a tényt, hogy fokozott

ellenőrzést rendeltek el Budapesten és ennek keretében igazoltatásra, jármű-, ruházat- és csomag átvizsgálásokra kerül sor.

A busz utasainak nagy része a tájékoztatást tudomásul vette, de egy fiatal nő és egy magas férfi folyamatosan akadékoskodott a rendőrökkel, igyekeztek őket munkavégzésükben fenyegetéssel megzavarni. A két személyhez csatlakozott további 3-4 személy, akik az úttesten kezdtek sétálgatni (az intézkedés helyszínén járda volt, ott az utasok biztonságosan várakozhattak), ezért őket fel is kellett szólítani ezen magatartásuk abbahagyására. Ők azonban közölték, hogy nekik joguk van akkor és ott sétálni, ahol és amikor akarnak. Mivel a gyalogosok közlekedésére vonatkozó szabálysértést az abbahagyására irányuló felszólítás ellenére tovább folytatták, a r. főtörzszászlós kilátásba helyezte a szabálysértés továbbfolytatása miatti előállításukat, valamint velük szemben szabálysértési eljárás kezdeményezését. Ezt követően a személyek csatlakoztak a járdán tartózkodó társaikhoz.

A r. főtörzszászlós elmondta azt is, hogy az intézkedés elején hozzá lépő, vele akadékoskodó hölgy közölte vele, hogy nincs joga napszemüveget viselni, miközben intézkedik. Tekintettel arra, hogy a r. főtörzszászlós gyógyászati szemüveget visel, melyet orvos írt fel részére – amit közölt is a hölgygel – az ötödik-hatodik ezen kérdéskört célzó kijelentést követően nem reagált a hölgy megjegyzéseire. A r. főtörzszászlós elmondta, hogy a prioritások végrehajtása alatt a jármű- valamint a csomagok átvizsgálását is végrehajtották. Ezen intézkedés alatt mindvégig vele volt a busz egyik utasa, akit a busz utasai jelöltek ki maguk közül, és ezen férfi a teljes járműátvizsgálást rögzítette a nála lévő mobiltelefonnal. A busz utasai (leszámítva a korábban említett 4-6 főt) kifejtették, hogy ezen eljárást maximálisan korrektnek és emberségesnek tartják.

Ezen kifejezéseket használta az a férfi is, aki egyedülként jelezte az intézkedő rendőröknek, hogy szomjas. Mivel utastársai (akik az intézkedés megkezdésekor magukhoz vették enni-innivalójukat) nem reagáltak kijelentésére, a Rendész 201-es csoport saját vízkészletéből adott inni a férfinak.

A teljes rendőri intézkedés kb. 40-45 percet vett igénybe, ezt követően a busz utasaival szemben az intézkedést befejezték és közölték velük, hogy távozhatnak. A r. főtörzszászlós kijelentette, hogy mindenkivel mindvégig emberi hangnemben, a vonatkozó jogszabályok és utasítások betartásával kommunikált.

A Bevetési Osztály vezetője összefoglalva megállapította, hogy az intézkedő rendőrök parancsnoka eleget tett az Rtv. 20. §-ban foglalt kötelezettségének. Az autóbusz átvizsgálására a Szolgálati Szabályzat 40. § (1) és (2) bekezdés a) és b) pontjai alapján került sor a panaszban ismertetett módon, az utasok által kijelölt személy mindvégig jelen volt, a busz átvizsgálását végig rögzítette mobiltelefonjával.

Az autóbusz pontos megállításának idejéről az osztályvezető nem tudott nyilatkozni, megjegyezni kívánta azonban a rendőri intézkedések időpontjával kapcsolatban, hogy a panaszok alapján 11:30 órakor Kunszentmártonnál igazoltatták az autóbusz utasait. Ez az intézkedés a panasz szerint több mint 2 órán keresztül tartott. Ezt követően 1 óra sem telt el, de Kecskeméten újabb igazoltatásra került sor, ahol kb. 30 percig tartott az intézkedés. Kecskemétről Budapestre az út kb. 80 km, ami az útvonaltervező programok és az autóbuszokra vonatkozó korlátozások figyelembe vételével legalább 1 óráig tarthatott. Ezek szerint 15:45 óra és 16:00 óra között érkezhettek meg Budapestre, ahol közel 1 óra 30 percig álltak, azonban a több mint 10 km-es utat megtéve 16:30 órára mégis megérkeztek az Erzsébet téri rendezvényre. Álláspontja szerint a panasz ezen része értékelhetetlen, a valóságnak nem felel meg, még akkor sem, ha 15:00 órakor igazoltatta őket a Rendész 201-es csoport, mivel a másfél órás intézkedés befejeztével még el kellett jutni az V. kerület, Erzsébet térre, ahová a panasz szerint 16:30 órakor megérkeztek.

A beszerzett információk alapján az intézkedés alá vont személyek már eleve étellel és itallal szálltak le a buszról. Egy személy volt, aki vizet kért, neki a rendőrök saját készletükből adtak inni.

A fentiek alapján az osztályvezető megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű volt, azzal kapcsolatban nem tudott megállapítani hiányosságot. A panaszokban szereplő bizonyítható ellentmondások (név, szolgálati hely ismerete annak közlése nélkül, az elemzett időpontbeli ellentmondások) álláspontja szerint a panaszt teljes egészében értékelhetetlenné teszik.

A r. törzsőrmester 2010. augusztus 16-án kelt jelentése szerint 2010. július 4-én a bevetési csoport tagjaként látott el szolgálatot a r. törzsszázlós vezetésével Budapest közigazgatási területén, a felosztott Magyar Gárda rendezvényével kapcsolatban. A jelentés az előbbieken leírtakat erősíti meg.

A r. őrmester 2010. augusztus 11-én kelt jelentése szerint a r. törzsőrmesternek ugyanez volt a feladata. Előadta, hogy egy személynél nem volt személyi igazolvány, az ő adatait bemondás alapján ellenőrizték le. Ugyanezen személy vizet kért tőle, mire a r. őrmester a saját táskájában lévő védőitalból egy fél literes ásványvizet átadott, ezt a férfi többször is megköszönte. A r. őrmester ruházatátvizsgálásban nem vett részt.

A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály r. hadnagyának jelentése szerint a – később a művelet parancsnokának kijelölt – r. hadnagy 2010. július 4-én reggel 07:00 órától biztosítási feladatot látott el. Szolgálati ellátása során körülbelül 16:30 órakor azt az utasítást kapta, hogy öltözzön be védőfelszerelésbe és haladéktalanul jelenjen meg a Budapest V. kerület, József Attila utca és a Hercegprímás út kereszteződésénél, mert a rendezvény egyik főszervezőjét ki kell emelni a rendezvényről, mivel a rajta levő ruházat miatt bűncselekményt követett el. A feladat végrehajtására történő előkészület során azt az eligazítást kapta, hogy az Erzsébet téren levő színpad melletti füves területen található a célszemély, akit ki kell emelni, majd ezt követően a hasonló ruházatú személyekkel szemben is intézkedést kell kezdeményezni, ki kell őket is emelni. A feladat végrehajtására egy tíz főből álló bevetési egység (ebből két fő gépkocsivezető), valamint a Készenléti Rendőrség két csoportja állt rendelkezésére. A helyszínre útban voltak további bevetési egységek is.

Tekintettel arra, hogy a kapott utasítás és a rádióforgalmazás alapján a feladatot haladéktalanul meg kellett kezdeni, a Magyar Nemzeti Gárda szimpatizánsai (kb. 1000-1200 fő) által megtöltött térre a r. hadnagy a rendelkezésére álló csoportokkal bevonult. A színpad pontos helyének ismerete nélkül hatolt be az Erzsébet térre, majd a színpad felfedezését követően a színpad mögötti árnyékos, fás területen csoportosulást fedezett fel, ezért a csoportokkal ott megjelent. A r. hadnagy az árnyékos részhez érve azt tapasztalta, hogy a célszemély egy kb. 30 főből álló, 5-6 soros gyűrű közepén helyezkedik el. A gyűrű belső részénél álló személyek összekapaszkodva védték a célszemélyt, a külső gyűrűben álló személyek kezeiket maguk mellett tartva álltak.

A rendőri erőfölény már ekkor sem állt fenn, a célszemély a r. hadnagy felszólítására nem lépett ki a gyűrűből, sőt társai a kimenekítését is megkezdték. A művelet végrehajtása során a r. hadnagy tonfát tartó kezét megragadta egy férfi, és a hadnagyot a földre rántotta, ahol tovább dulakodtak. A dulakodó férfi elfogását követően a r. hadnagy megkísérelte a célszemélyt a tömegben felismerni, de mivel őt nem látta, úgy döntött, hogy figyelemmel az intézkedés körülményeire, és az őket körbevevő személyek ellenséges magatartására, kivonja a rendőri erőket a tömegből.

A kiemeléssel kapcsolatban a rendőri erők által készített videofelvételeken a Panaszos beazonosíthatóan nem látható.

III.

1.) *A rendőri intézkedés jogalapjának vizsgálatakor a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak kerültek megállapításra.*

Az országos rendőrfőkapitány 2010. július 2-án kelt, 29000/17966/2010. ált. számú egyedi utasítást adott ki, melyben az egész ország területére fokozott ellenőrzést rendelt el. A fokozott ellenőrzés a gyorsforgalmi úthálózatra, az egy és két számjegyű főutakra, valamint az azokkal párhuzamos utakra terjedt ki 2010. július 4-én 00:00 órától 24:00 óráig.

Ezzel párhuzamosan a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőrkapitányság Rendészeti Igazgatója 2010. július 2-án kelt, 16000/2013/2010. ált. számú intézkedési tervet bocsátott ki, illetve a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság a megye területére kiterjedő fokozott ellenőrzés végrehajtását rendelte el 2010. július 4-én 00:00 órától 24:00 óráig az országos rendőrfőkapitány egyedi utasítása alapján. Budapest rendőrfőkapitánya 2010. július 1-jén kelt, 01000/24831/2010. ált. számú egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest teljes területére 2010. július 4-én 00:00 órától 24:00 óráig. Az egyedi utasítás szerint a rendőri állomány feladata volt a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérni a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat, megakadályozni az esetleges jogsértések kialakulását. Az egyedi utasítás indokolása azt tartalmazta, hogy egy magánszemély a főváros V. kerületében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulási tér – Andrássy út – Bajcsy-Zsilinszky út – Hajós utca útvonalra 2010. július 4. napjára demonstráció megtartását jelentette be, amely rendezvényen jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható.

A rendőri intézkedés kezdeményezése az Rtv. 30 § (1)-(3) bekezdés¹, valamint a Szolgálati Szabályzat 39. § (1) és (2) bekezdése² alapján indokolt volt.

2.) *A Panaszos sérelmezte az igazoltatást, a jármű- és ruházatátvizsgálást.*

Az igazoltatás foganatosítása mind a három helyszínen megtörtént, melynek során a járművet – jelen esetben a buszt – és a járművön utazók ruházatát is átvizsgálták.

¹ **Rtv. 30. § (1)** *A rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.*

(2) *A rendőrség az (1) bekezdésben írt cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.*

(3) *A rendőrség a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja.*

² **Szolgálati Szabályzat 39. § (1)** *A fokozott ellenőrzés összehangolt és koncentrált rendőri szolgálati tevékenység, amelynek során a rendőrhatalóság illetékességi területét vagy annak egy részét lezárják, és az ott-tartózkodókat igazoltatják.*

(2) *Fokozott ellenőrzés végrehajtását az egész ország területén vagy több megye illetékességi területén az országos rendőrfőkapitány, a bűnügyi főigazgató, a rendészeti főigazgató, illetékességi területén a rendőrfőkapitány, a bűnügyi igazgató, a rendészeti igazgató, a rendőrkapitány vagy az ügyeletvezető, határrendészeti kirendeltség vezetője, továbbá a hatáskörüik szerint ellátott speciális feladatok végrehajtása során a Repülőtéri Rendőr Igazgatóság igazgatója, a Köztársasági Őrezred parancsnoka vagy a Készenléti Rendőrség parancsnoka rendelheti el.*

A rendőri intézkedés kezdeményezése az Rtv. 29. § (1) és (6) bekezdés³ alapján, valamint a Szolgálat Szabályzat 40. § (2) bekezdés b) pontja⁴ szerint jogszerű és szakszerű volt.

A Szolgálati Szabályzat 40. § (3) bekezdése szerint, *a jármű vagy csomag átvizsgálásának túrésére a birtokos a (2) bekezdés a), b), c) pont esetében kényszeríthető, a d), és e) pont esetében az átvizsgáláshoz való hozzájárulás megtagadása esetén a beléptetést meg kell tagadni.*

A rendőr az Rtv. 44. §-a⁵ alapján közlekedésrendészeti intézkedése során a járművet és annak vezetőjét intézkedés alá vonhatja.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a rendőri intézkedés e tekintetben jogszerű és szakszerű volt, így a panaszt elutasítom.

3.) *A Panaszos sérelmezte, hogy megítélése szerint a rendőrök részrehajlóan intézkedtek.*

Az Rtv. 13. § (2) bekezdés⁶ és az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdés⁷ alapján a rendőrnek részrehajlás nélkül és arányosságot figyelembe véve kell intézkednie.

³ **Rtv. 29. § (1)** *A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.*

(6) *A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.*

⁴ **Szolgálati Szabályzat 40. § (2) bek. b) pontja** *Ruházat-, csomag-, járműátvizsgálásra kerülhet sor különösen fokozott ellenőrzés során.*

⁵ **Rtv. 44. § (1)** *A rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során*

a) *a közúti forgalmat irányíthatja, korlátozhatja, illetve szüneteltetheti;*

b) *a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen - a jogszabályban meghatározottak alapján - ellenőrizheti;*

c) *a jármű vezetőjét a rendszeresített eszközzel légzésminta, ha nála a vezetési képességére hátrányosan ható szer befolyása vagy alkoholfogyasztás miatt bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja merül fel, az egészségügyi szolgálat igénybevételel vér-, vizelet- és műtétnek nem minősülő módon egyéb minta adására kötelezheti;*

d) *a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését - a külön jogszabályban meghatározottak szerint - a helyszínen elveheti;*

⁶ **Rtv. 13. § (2)** *A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.*

⁷ **Rtv. 15. § (1)** *A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.*

(2) *Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.*

Az egyedi utasítások és az intézkedési tervek, valamint az intézkedő rendőrök jelentései alapján megállapítható, hogy az intézkedések tényleges célja nem csupán a korábban említett és fentiekben indokolt rendőri ellenőrzés volt, hanem a Budapesten tartandó július 4-ei rendezvényre tartók ellenőrzése is. A gyülekezési törvény szabályai alapján bejelentett rendezvényre igyekvők ellenőrzésének valós célját (a közrend vagy közbiztonság védelme, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési cél) csupán a Jász-Nagykun-Szolnoki Rendőr-főkapitányság intézkedési terve és a BRFK egyedi utasítása említi, azonban a 2009-es események tükrében az esetleges rendbontások megelőzése érdekében az ellenőrzés szükséges volt. A több helyszínen történő ellenőrzés célja az volt, hogy a rendbontó személyeket ki tudják szűrni, illetve a ruházat- és csomag átvizsgáláskor a rendbontáshoz szükséges eszközöket le tudják foglalni. Az ezzel kapcsolatos döntés miatt a bejelentett rendezvény biztonságos megtartása érdekében történt.

Tekintettel arra, hogy 2009. július 04-én tömeges, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett erőszakos cselekmények miatt kellett csapaterőt alkalmaznia a Rendőrségnek, ezért a közrend és közbiztonság megóvása, bűncselekmények megakadályozása, és mások jogainak védelme érdekében megalapozottan került sor a fokozott ellenőrzés elrendelésére. Mindezek alapján megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személyek politikai hovatartozása irreleváns volt, mivel a velük szemben fogantatott intézkedések okát és jogalapját a fent részletezett előzményekre tekintettel a közrend védelme jelentette.

A fentiek alapján a Panaszos ezen sérelme nem megalapozott.

4.) A Panaszos sérelmezte az intézkedés időtartamának hosszát.

A rendőri jelentés szerint, az intézkedést fogantató rendőrök felállítási helye Kunszentmárton külterületén, a 44-es fő közlekedési út 52 és 53 km szelvénye között volt. A rendőrök az utasokat igazoltatták, valamint az utasítás alapján priorálták és ruházat-átvizsgálást végeztek, amelynek során szabálysértést nem észleltek. Az első személy adatait 11:27 órakor jegyezték fel, a számítógépes rendszerből történő lekérdezésére 11:36 órakor került sor, míg az utolsó személy adatainak rögzítése a manuális nyilvántartásban 12:09 órakor, lekérdezése pedig 12:50 órakor történt. A fentiekből kiderül, hogy egy személy igazoltatása és adattárból lekérése, kevesebb, mint 2 percet vett igénybe. A számítógépes rendszerből a lekérdezések folyamatosak voltak, ennél rövidebb idő alatt nem volt lehetséges végrehajtani az ellenőrzést.

Ezt követően a Panaszos és társai folytatták útjukat Budapest irányába, amikor 13:30 órakor a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság állományaiba tartozó rendőrök állították meg és vonták intézkedés alá őket. Az intézkedés kezdő időpontja 13:48 óra volt, és 14:30 órakor fejeződött be.

Ezt követően a következő intézkedés Budapesten, a Nagykőrösi úton történt, ahol az ismét megállított és intézkedés alá vont autóbussz utasait a kapott utasítás alapján igazoltatták, ruházat- és csomag átvizsgálást, illetve az autóbusszon járműátvizsgálást fogantatók. Az intézkedés során az utasok a közút szélén, a járdán várakoztak. Tekintettel arra, hogy az igazoltatásokat követő priorálások, valamint a jármű- és csomagátvizsgálások következtében további intézkedések nem váltak szükségessé, a járművet utasaival együtt az intézkedés végzetével útjára bocsátották, az intézkedésről írásos jelentést nem készítettek. A priorálások végrehajtása alatt a jármű- valamint a csomagok átvizsgálását is végrehajtották. Ezen

intézkedés során mindvégig jelen volt a busz egyik utasa, akit a busz utasai jelöltek ki maguk közül, és aki a teljes járműátvizsgálást rögzítette a nála lévő mobiltelefonnal. A busz utasainak többsége hangot adott véleményének, miszerint ezen eljárást maximálisan korrektnek és emberségesnek tartották.

A tényállásban megállapítottak alapján a panasz ezen része nem megalapozott, mert objektív bizonyítékok alapján megállapítható, hogy a rendőrök az igazoltatottak adatainak lekérdezését folyamatosan, a technikai lehetőségek teljes kihasználásával folytatták. Akinek nem volt személyi igazolványa, annak adatait a gyorsabb ellenőrzés érdekében bemondás alapján ellenőrizték le.

IV.

5.) *A Panaszos sérelmezte, hogy a lakcímkártyáját a rendőrök jogtalanul kérték el, illetve a lakcímét nem rögzíthették volna.*

A Panaszossal szemben foganatosított rendőri intézkedés végrehajtása során az igazoltatás az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése⁸ értelmében jogszerű volt, mely szabályokat a Szolgálati Szabályzat 38. § (1) és (2) bekezdése⁹ is rögzíti.

Az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat fentebb említett rendelkezései alapján a személyazonosságot elsősorban a személyazonosító igazolvány igazolja.

A személyi igazolvánnyal kapcsolatos jogszabályokat a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (továbbiakban: Szig. törvény) 5. § (8) bekezdése¹⁰, és a 29. § (3) és (4) bekezdése¹¹ tartalmazza.

⁸ **Rtv. 29. § (2)** Az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot - a személyazonosító igazolványon túl - minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

⁹ **Szolgalati Szabályzat 38. § (1)** Az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel. Felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési információs rendszerben, illetőleg - szükség szerint - a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban, vagy az okmány-nyilvántartásban.

(2) Az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltatottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.

¹⁰ **A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. § (8) bek.**, A személyazonosító igazolvány: olyan hatósági igazolvány, amely a polgár személyazonosságát és az e törvényben meghatározott adatait közhitelűen igazolja.

¹¹ **A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 29. § (3)**

A rendelkezésre álló igazoltató lapok nagy többsége tartalmazza az igazoltatott személyek lakcímeinek adatait is, ugyanakkor a Panaszos adatairól készült igazoltató lapokon egy esetben sem szerepel a lakóhelyének címe.

A fentiekben ismertetett törvényi rendelkezések alapján megállapítható, hogy a személyazonosság megállapításához nincs jogszabályi felhatalmazás a lakcímkártya elkérésére, ezért a lakcímkártya felmutatására az igazoltatott még az esetlegesen később lefolytatandó szabálysértési- vagy büntetőeljárásra hivatkozással sem kötelezhető. Ilyen esetben ugyanis a Szolgálati Szabályzat idézett rendelkezése alapján az igazoltatás helyét, idejét és okát kell rögzíteni.

A fentiek alapján, mivel a rendelkezésre álló tárgyi bizonyítási eszközök (igazoltató lapok) alapján nem állapítható egyértelműen meg az a tény, hogy a Panaszostól az intézkedő rendőrök elkérték volna, vagy a Panaszos esetlegesen önként átadta volna a lakcímkártyáját, ezért a panasz ezen részét szintén elutasítom.

V.

6.) *A Panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök ruházatán az azonosító szám és a név nem volt láthatóan feltüntetve.*

A rendőri jelentésekből megállapítható, hogy a helyszínen szolgálatot teljesítő állomány tagjai az évszaknak megfelelő szolgálati egyenruhában láttak el szolgálatot, amelyen azonosító jelvényt, valamint névkitűzőt viseltek. A szolgálati öltözet nyári pantalló, fehér ing és láthatósági mellény volt, amelyet szolgálati azonosító jelvénnel és rendfokozati jelzéssel láttak el. A motorkerékpárral szolgálatot teljesítő két r. főtörzsőrmester – jelentésük szerint – motoros védőruházatban voltak, szolgálati ruházatukon elhelyezték jelvényüket, állományjelzőjüket, rendfokozati jelzésüket, valamint az állományjelző alatt a rendszeresített tépőzáras jelvényt is.

Az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint, *a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.*

A személyazonosító igazolvány tartalmazza a polgár

- a) nevét;*
- b) születési helyét;*
- c) születési idejét;*
- d) állampolgárságát;*
- e) anyja nevét;*
- f) nemét;*
- g) arcképét;*
- h) aláírását, ha a 14. életévét betöltötte;*
- i) a személyazonosító igazolvány okmányazonosítóját és érvényességi idejét.*

(4) A polgár személyazonosságát - a személyazonosító igazolványon túl - az érvényes útlevél vagy a kártyaformátumú vezetői engedély igazolja. A személyazonosítás céljából - jogszabályban meghatározott kivételekkel - a polgár nem kötelezhető más okmány bemutatására.

A rendőr azonosításával kapcsolatos garanciális kötelezettségeket az Rtv. 20. § (3) bekezdés¹² szabályozza, a (4) bekezdés pedig azt, hogy ha „a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni”.

2010. március 1-jén hatályba lépett a Magyar Köztársaság Rendőrsége Öltözködési Szabályzatának kiadásáról szóló 10/2010 (OT 6.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás), melynek 5. mellékletének 9. b) pontja szerint „a szolgálati azonosító jelvényt a szolgálati, gyakorló és speciális ruházaton és a láthatósági mellényen kell viselni. Az azonosító jelvényt – a bevetési póló, zubbony, kabát kivételével – a zubbony, a szolgálati dzseki (téli, nyári), a hosszú és rövid ujjú ing (szürke vagy kék, fehér), a gyakorló zubbony, a motoros ruha (téli, nyári), a kutyavezető kabát, valamint a láthatósági mellény bal mellzsebén a zsebfedő alatt, annak rögzítő gombjára gombolva, annak hiányában annak képzeletbeli helyére tűzve kell viselni”.

Tekintettel arra, hogy a panaszolt esetben a Panaszos által előadottak és a rendőri jelentésben foglaltak közötti ellentmondást feloldani nem volt lehetséges, ezért a Panaszos ezen sérelmét e tekintetben nem tudtam megállapítani.

7.) A Panaszos sérelmezte, hogy Kunszentmártonnál a busz megállatása céljából a rendőrök vészfékezésre kényszerítették a busz vezetőjét, mely miatt egy ember megsérült.

A vonatkozó jogszabályok szerint, az intézkedéssel szemben joghatályosan panaszt az jogosult tenni, akinek az intézkedés a jogos érdekét sértette. Tekintettel arra, hogy a megsérült utas nem a panaszos volt, ezért a panasz ezen részének érdemi vizsgálatát mellőzőm.

Megjegyzem, a busz megálláskor történő vészfékezése miatt megsérült utashoz a rendőrök mentőt hívtak, akik az utast ellátták, megállapítva azt, hogy sérülése nincs. Az iratokból megállapítható, hogy a busz vezetője is úgy nyilatkozott, hogy a rendőri karjelzést megfelelő időben kapta és biztonságosan meg tudott állni.

8.) A Panaszos sérelmezte, hogy BRFK által foganatosított intézkedésnél nem kaptak vizet annak ellenére, hogy kértek.

Tekintettel arra, hogy a Panaszos ebben az esetben is a társaival kapcsolatos sérelmeit írta le, sőt kijelentette azt is, hogy ő személyesen nem kért vizet, erre tekintettel a panasz ezen részének érdemi vizsgálatát is mellőzőm. Megjegyzem továbbá, hogy az egyik utas valóban vizet kért az intézkedő rendőrtől. A r. őrmester a saját táskájában lévő védőitalból egy fél literes ásványvizet a busz utasának átadott, amit a férfi többször is megköszönt.

9.) A Panaszos a Budapest V. kerület, Erzsébet téren tapasztalt rendőri brutalitást is sérelmezte.

Ezen az intézkedések a panaszost nem érintették, így azzal kapcsolatosan panasz előterjesztésére nem jogosult, ezért a sérelem kivizsgálást e határozat keretében mellőzőm.

¹² **Rtv. 20. § (3) bekezdés** a rendőr köteles - ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti - intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése¹³, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein¹⁴ alapul.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) és 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (2) bekezdése, 20. § (1) bekezdés a) és b) pontja, (3) és (4) bekezdései, 29. § (1), (2), és (6) bekezdései, 15. § (1) és (2) bekezdései, 30. § (1), (2) és (3) bekezdései, 44. § (1) bekezdés a)-d) pontjai, 92. § (1) bekezdés, 93/A. § (7) és (9) bekezdései, 97. § (1) bekezdés b) pontja;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 39. § (1) és (2) bekezdései, 40. § (2) bekezdés b) pontja, (3) bekezdés, 38. § (1) és (2) bekezdései,
- A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 5. § (8) bekezdés és a 29. § (3) bekezdése.

Budapest, 2011. június 24.

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány

¹³ **Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:**

„Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

¹⁴ **Rtv. 93/A. §-a szerint:**

„(6) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.

(7) Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő tizenöt napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány határozatában eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”